

תורה שבעל פה

דינים – שאלון לעולים חדשים

הוראות

א. משך הבחינה: שעה וארבעים וחמש דקות.

ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה שני פרקים.

פרק ראשון – (16×4) – 64 נקודות

פרק שני – (12×3) – 36 נקודות

סך הכול – 100 נקודות

ג. חומר עזר מותר בשימוש: מילון עברי-לועזי / לועזי-עברי.

ד. הוראות מיוחדות: אין.

יש לכתוב במחברת הבחינה בלבד. יש לרשום "טיוטה" בראש כל עמוד המשמש טיוטה.
כתיבת טיוטה בדפים שאינם במחברת הבחינה עלולה לגרום לפסילת הבחינה.

השאלות בשאלון זה מנוסחות בלשון רבים, אף על פי כן על כל תלמידה וכל תלמיד להשיב עליהן באופן אישי.

בהצלחה!

השאלות

פרק ראשון (64 נקודות)

ענו על ארבע מן השאלות 1-6 (לכל שאלה – 16 נקודות).

1. תפילה

א. אדם צריך להשתדל להתפלל בציבור. אחת הסיבות לכך היא שיש קטעים בתפילה שנאמרים רק בציבור.

(1) כתבו שני שמות של קטעים בתפילה שנאמרים רק בציבור.

(2) כתבו סיבה נוספת לקביעה שאדם צריך להשתדל להתפלל בציבור.

(8 נקודות)

ב. מדוע גם מי שמתפלל ביחידות צריך להשתדל להתפלל בבית הכנסת? (3 נקודות)

ג. כיצד יש להיזהר בכבודם של ספרי קודש? כתבו שתי דוגמאות. (5 נקודות)

2. ברכות

א. לפני האכילה יש לברך ברכה ראשונה. ציינו שתי ברכות ראשונות.

(2) בנוגע לכל אחת מן הברכות שצייתם – כתבו מאכל אחד שעליו מברכים ברכה זו.

(5 נקודות)

ב. אפרת רצתה לאכול עוגה ולשתות קפה. על מה היא צריכה לברך תחילה – על העוגה או על הקפה?

נמקן את תשובתכם.

(2) אברהם רצה לאכול שני פירות שברכתם זהה – תאנה ואפרסק.

על איזה מן הפירות עליו לברך? נמקן את תשובתכם.

(6 נקודות)

ג. אחרי האכילה יש לברך ברכה אחרונה. ציינו שתי ברכות אחרונות.

(2) בנוגע לכל אחת מן הברכות שצייתם – כתבו מאכל אחד שלאחר אכילתו מברכים ברכה זו.

(5 נקודות)

3. שבת

א. כתבו שני טעמים להדלקת נרות שבת.

(2) החובה להדליק נרות שבת מוטלת על כל בני הבית, אך חכמים תיקנו שהאישה תדליק. מדוע?

(9 נקודות)

ב. מהי מטרת ההבדלה?

(2) ראשי התיבות של ברכות ההבדלה הם יבנ"ה.

כתבו מהו הפירוש של ראשי התיבות יבנ"ה.

(7 נקודות)

4. מועדים – ראש חודש וראש השנה

- א. (1) מהו "חודש מלא", ומהו "חודש חסר"?
 (2) בלוח השנה העברי לא כל החודשים שווים באורכם, ובדרך כלל לאחר "חודש מלא" יגיע "חודש חסר".
 הסבירו מדוע.
 (7 נקודות)
- ב. (1) בתפילת ראש חודש אומרים "חצי הלל".
 מדוע "חצי הלל" נקרא כך?
 (2) כתבו תוספת שמוסיפים בתפילת ראש חודש מלבד "חצי הלל".
 (5 נקודות)
- ג. מה הם השמות של שלושת קולות השופר שמשמיעים בראש השנה? (4 נקודות)

5. מועדים – פסח

- א. מדוע "ליל הסדר" נקרא כך? (3 נקודות)
- ב. (1) בקצרת הסדר צריכים להיות שלוש מצות, כרפס, זרוע ומאכלים נוספים.
 ציינו שניים מן המאכלים הנוספים שצריכים להיות בקצרת הסדר.
 (2) בנוגע לכל אחד מן המאכלים שצינתם, כתבו לזכר מה הוא נאכל.
 (7 נקודות)
- ג. (1) מדוע בעלי חנויות צריכים להציג תעודת "מכירת חמץ"?
 (2) לאחר חג פסח רצה ראובן לקנות עגבניות בחנות הירקות השכונתית, אך הוא גילה שאין בה תעודת "מכירת חמץ".
 האם מותר לו לקנות עגבניות בחנות זו? נמקו את תשובתכם.
 (6 נקודות)

6. הלכות כשרות

- א. (1) כתבו שני הבדלים בין תעודת כשרות רגילה ובין תעודת כשרות "מהדיר".
 (2) ברשתות המזון הגדולות יש תעודת כשרות במחלקת הירקות ובמחלקת הבשר אך אין תעודת כשרות במחלקת המשקאות ובמחלקת השימורים. מהי הסיבה לכך?
 (8 נקודות)
- ב. (1) מדוע צריך להמתין בין אכילת מאכלי בשר לאכילת מאכלי חלב? כתבו שתי סיבות.
 (2) אדם שרוצה לאכול מאכלי בשר מייד לאחר אכילת מאכלי חלב צריך לעשות כמה פעולות.
 כתבו שתיים מן הפעולות האלה.
 (8 נקודות)

פרק שני (36 נקודות)

ענו על שלוש מן השאלות 7-11 (לכל שאלה – 12 נקודות).

7. תפילה

- א. (1)** כתבו שתיים ממטרות התפילה.
(2) מדוע אנשי כנסת הגדולה תיקנו נוסח קבוע לתפילה? כתבו שתי סיבות.
 (8 נקודות)
ב. (2) מדוע צריך להתכונן לתפילה, וכיצד צריך להתכונן לתפילה? (4 נקודות)

8. ברכות

- א. (1)** מהי כמות האוכל שמחייבת אדם בברכה ראשונה?
(2) מהי כמות האוכל שמחייבת אדם בברכה אחרונה?
 (6 נקודות)
ב. (2) בשבתות ובחגים מוסיפים תוספות בברכת המזון.
 ציינו תוספת אחת שמוסיפים בשבת, ותוספת אחת שמוסיפים בחג. (6 נקודות)

9. שבת

- א. (1)** מהו הטעם לאיסור עשיית מלאכה בשבת?
(2) בשבת אסור לעשות ל"ט אבות מלאכה.
 מדוע קבעו חכמים שדווקא מלאכות אלה אסורות בשבת?
 (5 נקודות)
ב. (1) כדי שיהיה מותר לברור בשבת, צריכים להתקיים שלושה תנאים. כתבו שניים מהם.
(2) בסלט הירקות שעל שולחן השבת יש בצל, אך חגית אינה אוהבת לאכול בצל.
 כיצד חגית יכולה לאכול את הסלט בלי לעבור על איסור בורר?
 (7 נקודות)

10. מועדים – תענית אסתר ופורים

- א. (1)** לזכר מה נקבעה "תענית אסתר"?
(2) במקרה שתענית אסתר חלה בשבת – באיזה יום צמים?
 (5 נקודות)
ב. (1) כתבו שני חגים שבהם מוסיפים "על הניסים" בתפילה ובברכת המזון.
(2) מדוע אין אומרים "הלל" בפורים?
 (7 נקודות)

11. הלכות כשרות

- א. כתבו שני פרטים שיש לבדוק בתעודת כשרות. (4 נקודות)
- ב. יוסי אוכל שניצל בארוחת הצוהריים, ושרה אחותו אוכלת קורנפלקס בחלב. (1) מדוע אסור להם לאכול באותו שולחן?
(2) באיזה אופן יהיה מוותר להם לאכול באותו שולחן?
(5 נקודות)
- ג. רבקה אכלה תפוחי אדמה שבושלו בסיר בשרי. מתי היא תוכל לשתות חלב? (3 נקודות)

בהצלחה!

זכות היוצרים שמורה למדינת ישראל
אין להעתיק או לפרסם אלא ברשות משרד החינוך